

جنگ ظفار

ظفار منطقه‌ای باستانی در غرب ناحیه عمان در شبه جزیره عربستان است. دربارهٔ محدوده این منطقه در کتاب تحفة‌النظار فی غرائب الامصار و عجائب الاسفار ابن بطوطه مراکشی چنین نوشته شده است: «در مغرب ناحیه عمان و مسقط کوه‌های بلندی واقع هستند در امتداد شمال به جنوب و آن ناحیه به وسیله آن کوهستان از صحرای بزرگ عربستان، ربع الخالی و امارات دیگر در شبه جزیره عربستان جدا شود و در دامنه آن کوهستان وادی‌ها باشند شایسته زراعت. سکنه آن از مردمان گوناگون و در تحت امارات مسقط هستند و از طریق تنگه‌های چندی کرانه‌های عمان راه پیدا می‌کنند». صحرای پهناور جدّه الحراسیس، ظفار را از لحاظ جغرافیائی از دیگر نقاط عمان جدا کرده است.

از حیث آب و هوا نسبت به سایر مناطق شبه جزیره هوای خنک‌تری دارد. در فصل پائیز باران‌های موسمی می‌بارد و درجه گرما در این وقت از سال کمتر از ۱۵ درجه سانتیگراد است، در حالیکه در تمام مناطق شبه جزیره عربستان و کشورهای حوزهٔ خلیج فارس درجه گرما به ۴۰ تا ۴۵ درجه سانتیگراد می‌رسد. جاذبه‌های طبیعی متعددی در ظفار وجود دارد مانند: کوه‌های سرسبز، غارها، چشمه‌های شیرین، دره‌های پردرخت، جنگل‌های انبوه، درختان تنومند، صحراها و تلماسه شنی تا حدود ربع الخالی، نوار ساحلی، درختان بلند نارگیل و موز، القافای و قصب شکر.

ظفار در دوران گذشته خود حکومت جداگانه‌ای داشت، اما تحت نفوذ امرای یمن بود. از قرن نوزدهم منطقه عمان به دلیل موقعیت ژئواستراتژیک در سیاستهای منطقه‌ای انگلیس اهمیت یافت و دولت استعماری انگلیس تلاش کرد تا این منطقه را نیز تحت نفوذ خود درآورد. در ۱۸۲۹ میلادی سلطان سعید، سلطان مسقط و عمان تلاش کرد تا ظفار را تحت نفوذ خود قرار دهد، ولی موفق نشد ولیکن در سال ۱۸۷۹ میلادی ظفار به مسقط ملحق شد.

تشدید رقابت میان ایالات متحده آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی پس از جنگ جهانی دوم، منطقه ظفار را نیز تحت تاثیر قرار داد و استقلال طلبان این منطقه با حمایت بلوک شرق با تشکیل جنبش آزادی بخش ظفار در ۱۹۶۲ میلادی خواستار تشکیل کشور ظفار شدند. این سازمان در ابتدا تحت تأثیر اندیشه‌های ملی‌گرایانه رهبران قبایل منطقه بود و از کمک‌های نظامی عربستان سعودی نیز سود می‌برد. چریک‌های ظفاری علاوه بر حملات خرابکارانه به ادارات دولتی و تأسیسات نفتی توانستند بخش‌هایی از ظفار را نیز آزاد کنند.

در ۱۹۶۷ میلادی دو حادثه موجب شد تا قدرت چپ‌گراها و ناصریست‌ها در این سازمان افزایش پیدا کند. اول شکست اعراب در جنگ شش روزه که دیدگاه‌های رادیکال را در تمام جهان عرب تقویت کرد و دیگری تشکیل جمهوری دموکراتیک یمن (یمن جنوبی) با خروج نیروهای انگلیسی از عدن. درکنگره دوم سازمان در شهر حمرین یمن در سپتامبر ۱۹۶۸، نام جنبش به «جبهه مردمی برای آزادی خلیج عربی اشغالی» تغییر کرد.

درواکنش به این اتفاقات، دولت‌های آمریکا و انگلیس از برخی کشورهای منطقه به ویژه ایران برای سرکوب این جنبش استقلال طلبانه خواستند تا به کمک سلطنت عمان بشتابند. پهلوی دوم که در این سال‌ها با اتکاء به درآمدهای سرشار نفتی اقدام به توسعه گسترده نیروهای نظامی ایران کرده بود، از این درخواست استقبال کرد و به کمک سلطان عمان شتافت. جنگ ظفار در ۱۹۷۵ میلادی با شکست استقلال طلبان پایان یافت.